

**ILGALAIKIŲ IR TRUMPALAIKIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ APSKAITOS LIETUVOS
RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJOJE IR JOS PAVALDŽIOSE
ĮSTAIGOSE TVARKOS APRAŠAS (TA-8)**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Ilgalaikių ir trumpalaikių įsipareigojimų apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jos pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašas (TA-8) (toliau – aprašas) taikomas apskaitoje, registruojant ir apskaitant ilgalaikius ir trumpalaikius įsipareigojimus (toliau – finansinius įsipareigojimus). Aprašo privalo laikytis visi Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų (toliau – Institucija) darbuotojai, kurių funkcijos susijusios su finansinių įsipareigojimų registravimu ir apskaita.

2. Aprašas nėra taikomas atidėjinių registravimui ir apskaitai. Atidėjinių registravimui ir apskaitai turi būti taikomas Atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto, poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašas (TA-12) (toliau – Atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto, poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos tvarkos aprašas (TA-12).

3. Aprašas parengtas remiantis 17-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartu „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. 1K-223 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 17-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartas „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“), 19-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartu „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. 1K-176 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 19-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 19-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartas „Nuoma, finansinė nuoma (lizingas) ir kitos turto perdavimo sutartys“), 24-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartu „Su darbo santykiais susijusios išmokos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 1K-432 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 24-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 24-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartas „Su darbo santykiais susijusios išmokos“), 8-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartu „Atsargos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-477 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 8-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 8-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartas „Atsargos“), 10-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Kitos pajamos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 1K-161 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 10-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 10-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Kitos pajamos“), 11-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartu „Sąnaudos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. vasario 8 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 11-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 11-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas „Sąnaudos“), 20-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartu „Finansavimo sumos“, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1K-205 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės

atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“ (toliau – 20-asis viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartas „Finansavimo sumos“).

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. amortizuota finansinio įsipareigojimo savikaina – finansinio įsipareigojimo įsigijimo savikaina, atėmus vykdant šį įsipareigojimą sumokėtą pagrindinės sumos dalį ir pripažinus įsigijimo savikainos ir išpirkimo sumos skirtumo sukauptą amortizacijos sumą;

4.2. ataskaitinis laikotarpis – laikotarpis, kuriam sudaromas metinių arba tarpinių ataskaitų rinkinys;

4.3. finansiniai įsipareigojimai – įsipareigojimai perduoti pinigus ar kitą finansinį turtą kitai šaliai arba pasikeisti finansinėmis priemonėmis su kita šalimi galimai sau nepalankiomis sąlygomis;

4.4. finansinė nuoma (lizingas) – nuoma, kai perduodant turtą nuomininkui perduodama didžioji dalis turto nuosavybės rizikos ir naudos. Nuosavybės teisė į turtą vėliau gali būti perduodama arba neperduodama;

4.5. ilgalaikis finansinis įsipareigojimas – finansinis įsipareigojimas, kurį privaloma įvykdyti ne anksčiau kaip po 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos;

4.6. trumpalaikis finansinis įsipareigojimas – finansinis įsipareigojimas, kurį privaloma įvykdyti per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės einamojo ataskaitinio laikotarpio dienos;

4.7. veiklos nuoma – nuomos rūšis, kai perduodant turtą nuomininkui neperduodama didžioji dalis rizikos ir naudos, susijusios su turto nuosavybe.

II SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMŲ PRIPAŽINIMAS IR GRUPAVIMAS

5. Finansiniai įsipareigojimai apskaitoje pripažįstami tik tada, kai Institucija prisiima įsipareigojimą sumokėti pinigus ar atsiskaityti kitu finansiniu turtu.

6. Finansiniai įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

7. Ilgalaikiai įsipareigojimai registruojami sąskaitų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1291 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų buhalterinės apskaitos vadovo patvirtinimo“ (toliau – Sąskaitų planas), 5 klasės sąskaitose ir skirstomi į:

7.1. ilgalaikius atidėjinius (žr. Atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto, poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos tvarkos aprašą (TA-12);

7.2. ilgalaikius įsipareigojimus.

8. Trumpalaikiai įsipareigojimai registruojami Sąskaitų plano 6 klasės sąskaitose ir skirstomi į:

8.1. trumpalaikius atidėjinius (žr. Atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto, poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos tvarkos aprašą (TA-12);

8.2. ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalį;

8.3. trumpalaikius finansinius įsipareigojimus;

8.4. mokėtinas subsidijas, dotacijas ir finansavimo sumas;

8.5. mokėtinas sumas į Europos Sąjungos biudžetą (privaloma sąskaita – Institucijai netaikoma);

8.6. mokėtinas socialines išmokas;

8.7. gražintinus mokesčius ir įmokas (privaloma sąskaita – Institucijai netaikoma);

8.8. pervestinas sumas;

8.9. mokėtinas sumas, susijusias su vykdoma veikla:

8.9.1. tiekėjams mokėtinas sumas;

8.9.2. mokėtinas sumas darbuotojams;

8.9.3. mokėtinas veiklos mokesčius;

8.9.4. gautus išankstinius mokėjimus;

8.9.5. kitus trumpalaikius įsipareigojimus.

III SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMŲ REGISTRAVIMAS IR ĮVERTINIMAS

9. Finansiniai įsipareigojimai registruojami apskaitoje ūkinės operacijos ar ūkinio įvykio dieną žemiau pateikiama tvarka (aprašo 1 priedo operacija 1):

9.1. ketvirčio pabaigoje pagal visus gautus įsipareigojimus patvirtinančius dokumentus iki biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimo dienos;

9.2. finansinių metų pabaigoje pagal visus gautus įsipareigojimus patvirtinančius dokumentus iki biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimo dienos;

9.3. finansiniai įsipareigojimai pagal įsipareigojimus patvirtinančius dokumentus, gautus po biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimo dienos, registruojami apskaitoje kitą ataskaitinį laikotarpį dokumento gavimo data.

10. Jei ataskaitinio laikotarpio (metų arba ketvirčio) pabaigoje iki biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimo dienos įsipareigojimus patvirtinantys dokumentai nėra gauti, registruojamas ne įsipareigojimas, o sukauptos sąnaudos (žr. Sąnaudų apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašą (TA-10), patvirtintą Lietuvos Respublikos ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų buhalterinės apskaitos tvarkų aprašų patvirtinimo“ (toliau – Sąnaudų apskaitos tvarkos aprašas (TA-10)).

11. Pirmą kartą pripažindama finansinius įsipareigojimus, išskyrus finansinius įsipareigojimus, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, Institucija turi įvertinti juos įsigijimo savikaina. Su sandorių sudarymu susijusios išlaidos turi būti pripažįstamos pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos susidaro. Finansiniai įsipareigojimai, kurie paskesnio įvertinimo metu įvertinami amortizuota savikaina ir kurių atsiradimo metu nebuvo gauta pinigų, pirminio pripažinimo metu vertinami amortizuota savikaina.

12. Ilgalaikiai įsipareigojimai registruojami apskaitoje Sąskaitų plano ilgalaikių įsipareigojimų (5 klasės) sąskaitose. Ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis registruojama Sąskaitų plano trumpalaikių įsipareigojimų (6 klasės) sąskaitose.

13. Kiekvieną kartą, sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, turi būti išskirta ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis, kuri bus grąžinta per kitus 12 mėnesių, po ataskaitinio laikotarpio pabaigos (aprašo 1 priedo operacija 2) ir įsipareigojimai turi būti iš naujo įvertinami:

13.1. finansiniai įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis, ir iš suteiktų garantijų kilę finansiniai įsipareigojimai – tikrąja verte;

13.2. įsipareigojimai, nesusiję su rinkos kainomis, – amortizuota savikaina;

13.3. kiti trumpalaikiai finansiniai įsipareigojimai – įsigijimo savikaina.

14. Mokėtinų sumų apskaita tvarkoma pildant atitinkamą duomenų registrą pagal kiekvieną gavėją (tiekėją). Registruojant mokėtiną sumą, turi būti sukurta tiekėjo duomenų kortelė, kurioje turi būti nurodyti šie tiekėjo požymiai:

14.1. tiekėjo pavadinimas;

14.2. tiekėjo kodas;

14.3. tiekėjo adresas;

14.4. mokėtinų sumų grupė pagal tiekėją;

14.5. mokėjimo valiuta;

14.6. pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokėtojo kodas;

14.7. įmonės kodas;

14.8. kita.

15. Mokėtinės socialinės išmokos (stipendijos) yra registruojamos kiekvieno mėnesio paskutinę dieną pagal to mėnesio socialinių išmokų (stipendijų) apskaičiavimo / išmokėjimo

žiniaraštį (aprašo 1 priedo operacija 4). Tuo pačiu momentu pripažįstamos socialinių išmokų sąnaudos ir finansavimo pajamos.

16. Sukauptos pervestinos sumos apskaitoje registruojamos pardavus atsargas ar turtą pagal sąskaitos faktūros sudarymo datą, kai remiantis Lietuvos Respublikos teisės aktais gautas sumas Institucija turi pervesti į biudžetą. Gavus pinigus iš mokėtojų (pirkėjų), pinigų gavimo dieną apskaitoje registruojamos pervestinos sumos į biudžetą ir mažinamos sukauptos pervestinos sumos (aprašo 1 priedo operacija 7).

17. Tiekėjams mokėtinos sumos registruojamos pagal iš tiekėjų gautas sąskaitas faktūras ar kitus dokumentus (aprašo 1 priedo operacija 5).

18. Su darbo santykiais susijusios mokėtinos sumos registruojamos apskaitoje kiekvieno mėnesio paskutinę dieną pagal kiekvieno mėnesio, už kurį mokamas darbo užmokestis, darbo užmokesčio apskaičiavimo žiniaraštį (aprašo 1 priedo operacija 6).

19. Mokėtinos sumos pagal autorines, individualios veiklos ir kitas sutartis, savo ekonomine prasme neatitinkančias darbo santykių esmės, registruojamos apskaitoje kiekvieno mėnesio paskutinę dieną, pagal kiekvieno mėnesio, už kurį mokamas atlygis, apskaičiavimo žiniaraštį ir tinkamai patvirtintus darbų perdavimo ir priėmimo dokumentus (aprašo 1 priedo operacija 18).

20. Mokėtinas pardavimo PVM registruojamas apskaitoje pagal pardavimo sąskaitos faktūros sudarymo datą. Pardavimo PVM registruojamas tik tuo atveju, jei Institucija yra PVM mokėtoja (aprašo 1 priedo operacijos 7.1–7.2).

21. Mokėtinas PVM apskaitoje registruojamas, kai pagal PVM deklaraciją apskaičiuojamas mokėtinas į biudžetą PVM. Mokėtinas PVM registruojamas paskutinę mėnesio dieną, už kurią pildoma PVM deklaracija. Po mokėtino PVM užregistravimo pagal PVM deklaraciją pirkimo PVM ir pardavimo PVM sąskaitų likučiai turėtų būti lygūs nuliui (aprašo 1 priedo operacija 8).

22. Kiti mokėtini mokesčiai registruojami pagal teritorinei Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ar kitai institucijai pateiktą tam tikro mokesčio deklaraciją (aprašo 1 priedo operacija 9).

23. Gauti išankstiniai apmokėjimai už parduotas prekes, turtą ir paslaugas yra registruojami tuomet, kai gaunamos lėšos į Institucijos sąskaitą. Išrašius sąskaitą faktūrą, gautų išankstinių apmokėjimų suma yra mažinamos iš mokėtojų (pirkėjų) gautinos sumos (aprašo 1 priedo operacija 10).

24. Ateinančių laikotarpių pajamos registruojamos tuomet, kai sąskaita faktūra už suteiktas paslaugas išrašoma ankščiau negu suteikiama paslauga. Ateinančių laikotarpių pajamos registruojamos pagal išrašytą sąskaitą faktūrą (aprašo 1 priedo operacija 11).

25. Gautos permokos registruojamos apskaitoje pagal banko išrašą, kai mokėtojas (pirkėjas) sumoka didesnę sumą negu buvo išrašyta sąskaitoje (aprašo 1 priedo operacija 12).

26. Įsipareigojimai užsienio valiuta apskaitoje registruojami eurais, taikant įsipareigojimo registravimo dieną paskelbtą Europos Centrinio Banko orientacinį euro ir užsienio valiutos santykį (žr. Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašą (TA-11) (toliau – Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos aprašas (TA-11)).

27. Reikalavimai mokėtinų finansavimo sumų apskaitai pateikiami Finansavimo sumų apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos apraše (TA-7), patvirtintame Lietuvos Respublikos ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų buhalterinės apskaitos tvarkų aprašų patvirtinimo“ (toliau – Finansavimo sumų apskaitos tvarkos aprašas (TA-7)).

28. Institucija apskaitoje registruoja finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimus, jei veiklos nuomos sutartis atitinka Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos apraše (TA-1), patvirtintame Lietuvos Respublikos ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų buhalterinės apskaitos tvarkų aprašų

patvirtinimo“ (toliau – Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašas (TA-1), nurodytas finansinės nuomos (lizingo) sąlygas (aprašo 1 priedo operacijos 16 ir 17).

29. Finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai registruojami apskaitoje pagal turto perdavimo ir priėmimo akto sudarymo datą.

30. Ilgalaikiai finansinės nuomos (lizingo) įsipareigojimai registruojami apskaitoje ilgalaikių įsipareigojimų ir ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies sąskaitose (aprašo 1 priedo operacijos 17.1–17.2).

31. Institucija, gavusi turtą pagal veiklos nuomos sutartį, jei sutartis atitinka Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše (TA-1) nurodytas finansinės nuomos sąlygas, registruoja turtą ir ilgalaikius įsipareigojimus pagal turto vertės dengimo sumą, o jei palūkanos nenumatytos ar jos yra mažesnės negu rinkoje – diskontuotą pagal apskaičiuotų palūkanų normą veiklos nuomos sutarties sudarymo momentu pagrindinių nuomos įmokų suma. Finansinės nuomos (lizingo) apskaičiuotų palūkanų norma yra nustatoma remiantis palūkanų normomis, taikomoms atitinkamos trukmės finansinei nuomai (lizingui). Pasirinkta finansinės nuomos (lizingo) apskaičiuotų palūkanų norma pagrindžiama buhalterine pažyma, kurioje nurodoma, kuo remiantis finansinės nuomos (lizingo) apskaičiuotų palūkanų norma buvo nustatyta.

32. Su veiklos nuomos sutarties (jei sutartis atitinka Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše (TA-1) nurodytus lizingo kriterijus) sudarymu ir turto paruošimu naudoti susijusios ir iki turto naudojimo pradžios patirtos išlaidos (išskyrus palūkanas) priskiriamos įsigyjamo turto vertei.

33. Turtui, nuomojamam pagal sutartį, atitinkančią finansinės nuomos sutartį, taikomi tie patys nuvertėjimo, remonto ir eksploatavimo išlaidų apskaitos principai kaip ir ilgalaikiam materialiam turtui. Reikalavimai turto, nuomojamo pagal sutartį, atitinkančią finansinės nuomos sutartį, nuvertėjimo, remonto ir eksploatavimo išlaidų apskaitai nustatyti Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše (TA-1).

34. Registruojant apskaitoje finansinės nuomos (lizingo) įmokas, turi būti išskiriama turto vertės dengimo suma, palūkanos ir kitos įmokos. Palūkanos priskiriamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudoms (aprašo 1 priedo operacijos 17).

35. Nutraukus veiklos nuomos sutartį, Institucijos nuostoliai, susidarę dėl prievolės kompensuoti veiklos nuomos sutarties nutraukimo išlaidas, pripažįstami ataskaitinio laikotarpio pagrindinės arba kitos veiklos sąnaudomis (priklausomai nuo to, kurioje veikloje susijęs turto vienetas buvo naudotas).

IV SKYRIUS ILGALAIKIŲ ĮSIPAREIGOJIMŲ AMORTIZUOTOS SAVIKAINOS APSKAIČIAVIMAS

36. Registruojant ilgalaikius įsipareigojimus, reikia nustatyti, kokia yra šių ilgalaikių įsipareigojimų rinkos palūkanų norma. Amortizuojant ilgalaikius įsipareigojimus, taikoma rinkos palūkanų norma parenkama lygia taikoma panašioms ilgalaikiams įsipareigojimams.

37. Jei registruojant ilgalaikius įsipareigojimus, rinkos palūkanų norma reikšmingai skiriasi nuo faktinės, ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, sudarant finansinių ataskaitų rinkinį, ilgalaikiai įsipareigojimai yra perskaičiuojami amortizuota savikaina, pritaikius ilgalaikio įsipareigojimo pirminio pripažinimo metu buvusią rinkos palūkanų normą.

38. Rinkos palūkanų norma reikšmingai skiriasi nuo faktinės jei apskaičiuota amortizuota ilgalaikio įsipareigojimo savikaina skiriasi nuo įsigijimo savikainos daugiau nei 10 proc. ir šis skirtumas didesnis nei 500 Eur.

39. Apskaičiuotas skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir amortizuotos įsipareigojimo sumos pripažįstamas kitomis ataskaitinio laikotarpio finansinės ir investicinės veiklos pajamomis (aprašo 1 priedo operacija 3.1).

40. Sudarant kitą finansinių ataskaitų rinkinį pripažįstamos sąlyginės palūkanų sąnaudos (aprašo 1 priedo operacija 3.2). (žr. Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos aprašą (TA-11).

41. Amortizuotos savikainos skaičiavimo metodika ir pavyzdys pateikti aprašo 2 priede.

V SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMŲ INVENTORIZACIJA

42. Ilgalaikių ir trumpalaikių finansinių įsipareigojimų inventORIZACIJA atliekama remiantis teisės aktais, nustatančiais inventORIZACIJS taisykles bei apskaitos registrais.

43. InventORIZACIJA atliekama pagal Institucijos vadovo įsakyme nurodytos dienos būklę.

44. Parengiami tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktai (aprašo 3 priedas), kuriuose nurodoma data, pagal kurios būklę derinamas įsipareigojimas, kiekvieno įsipareigojimo vertė, atsiradimo pagrindas ir data, dokumentų numeriai.

45. Derinant įsipareigojimus, būtina išsiųsti tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktus visiems tiekėjams, kurių įsiskolinimas yra didesnis negu būtų patirtos pašto išlaidos dėl tarpusavio atsiskaitymų suderinimo akto siuntimo.

46. Tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktas siunčiamas paštu, elektroninės komunikacijos priemonėmis ar perduodamas asmeniškai tiekėjui.

47. Įsipareigojimas laikomas suderintu, kai įsipareigojimų suderinimo aktą pasirašo abi šalys, patvirtindamos, kad sutinka su akte nurodyta likučio suma. Per 15 dienų, nuo akto išsiuntimo dienos, negavus patvirtinto tarpusavio atsiskaitymų suderinimo akto, įsipareigojimas laikomas suderintu.

48. Jeigu gavėjas (tiekėjas) taip pat yra ir mokėtojas (pirkėjas), siunčiamas vienas tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktas įsipareigojimams, išankstiniams mokėjimams ir gautinoms sumoms suderinti.

49. Jeigu tiekėjas nesutinka su nurodytu įsipareigojimo likučiu, turi būti ieškoma nesutapimo priežasties. Jeigu randamas neatitikimas Institucijos apskaitoje, Institucija paruošia tarpusavio atsiskaitymų suderinimo aktą pagal pakoreguotus duomenis ir pakartotinai išsiunčia gavėjui (tiekėjui).

50. Mokėtini mokesčiai Valstybinei mokesčių inspekcijai turi būti suderinti kreipiantis į mokesčių inspekcijos apskaitos skyrių dėl informacijos apie deklaruotus ir sumokėtus mokesčius pateikimo. Gautą informaciją reikia įforminti kaip mokesčių skolų suderinimo aktą.

51. Mokėtina suma Valstybinio socialinio draudimo fondui kiekvieną ataskaitinį laikotarpį deklaruojama pateikiant nustatytos formos ataskaitą. Ši ataskaita, esant patvirtinimui, kai ji priimta Valstybinio socialinio draudimo fonde ar jo teritoriniame skyriuje, laikoma suderinimo aktu.

52. Suderinus įsipareigojimų sumas, sudaromas Institucijos įsipareigojimų inventORIZAVIMO aprašas-sutikrinimo žiniaraštis (aprašo 4 priedas).

VI SKYRIUS

ĮSIPAREIGOJIMŲ NURAŠYMAS

53. Ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai arba jų dalis gali būti nurašomi, kai įvykdomi, panaikinami arba nustoja galioti. Įsipareigojimų nurašymo priežastys:

53.1. apmokamas įsipareigojimas;

53.2. įsipareigojimus apmoka kitas subjektas pagal skolos padengimo susitarimą (aprašo 1 priedo operacija 14);

53.3. įsipareigojimus apmoka finansavimo sumų teikėjas (aprašo 1 priedo operacija 15).

54. Sukauptos sąnaudos nurašomos, kai gaunamas sąnaudas pagrindžiantis dokumentas (aprašo 1 priedo operacija 13).

55. Ateinančių laikotarpių pajamos nurašomos, kai pripažįstamos pajamos (aprašo 1 priedo operacija 11).

VII SKYRIUS RYŠIAI SU KITAIS APRAŠAIS

56. Šis aprašas siejasi su:

56.1. Ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos aprašu (TA-1);

56.2. Finansinio turto apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašu (TA-4);

56.3. Finansavimo sumų apskaitos tvarkos aprašu (TA-7);

56.4. Pajamų apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašu (TA-9), patvirtintu Lietuvos Respublikos ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų buhalterinės apskaitos tvarkų aprašų patvirtinimo“;

56.5. Sąnaudų apskaitos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijoje ir jai pavaldžiose įstaigose tvarkos aprašu (TA-10), patvirtintu Lietuvos Respublikos ministro 2015 m. balandžio 17 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos ir jai pavaldžių institucijų buhalterinės apskaitos tvarkų aprašų patvirtinimo“;

56.6. Finansinės ir investicinės veiklos pajamų ir sąnaudų apskaitos tvarkos aprašu (TA-11);

56.7. Atidėjinių, neapibrėžtųjų įsipareigojimų, neapibrėžtojo turto, poataskaitinių įvykių ir apskaitos klaidų taisymo apskaitos tvarkos aprašu (TA-12).
